NORAKSTS

Lieta Nr. A 42291706
(A 1199-07/5)

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007. gada 30. maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese I.Kaļiņina,

piedaloties atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra – pilnvarotajam pārstāvim Sandim Karelim,

trešās personas kompānijas „Genstock" LLC pilnvarotajam pārstāvim *E.J.*,

2007. gada 16. maijā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rija AI" pieteikuma par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmuma Nr. 240 atzīšanu par spēkā neesošu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006. gada 9. janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rija AI" (turpmāk – pieteicējs) pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006. gada 12. janvāra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr. A 42291706.

[2] 2005. gada 13. oktobrī Uzņēmumu reģistra valsts notārs, izskatot SIA „Egle Plus" iesniegtos dokumentus, pieņēma lēmumu par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā par juridiskās adreses maiņu un izmaiņām amatpersonu sastāvā un pievienoja SIA „Egle Plus" reģistrācijas lietai dalībnieku reģistru.

Pieteicējs apstrīdēja 2005. gada 13. oktobra Uzņēmumu reģistra valsts notāra lēmumu Uzņēmumu reģistra galvenajam valsts notāram, kurš ar 2005. gada 7. decembra lēmumu Nr. 240 nolēma atteikt atcelt Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2005. gada 13. oktobra lēmumu SIA „Egle Plus" lietā.

[3] Pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atzīt par spēkā neesošu Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmumu Nr. 240 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums). Pieteikums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] Ar pārsūdzēto lēmumu ir skartas pieteicēja kā SIA „Egle Plus" dalībnieka tiesības, pārsūdzētais lēmums pieņemts, neievērojot Komerclikuma normas.

[3.2] Viens no Komercreģistrā iesniegtajiem dokumentiem ir 2005. gada 26. septembra ārkārtas dalībnieku sapulces protokols, kuru pieteicējs uzskata par nelikumīgu un spēkā neesošu, jo pieteicējam nav ticis nosūtīts paziņojums par ārkārtas dalībnieku sapulci.

2005. gada 26. septembra ārkārtas dalībnieku sapulcē kā dalībnieks piedalījās Genstock LLC, kas nemaz nav SIA „Egle Plus" dalībnieks, kurš būtu reģistrēts komercreģistrā.

Uzņēmumu reģistrā iesniegtais 2005. gada 26. septembra dalībnieku reģistrs ir nelikumīgs, jo nav iesniegti pierādījumi tam, kā Genstock LLC ir apmaksājis SIA „Egle Plus" 2015 kapitāla daļas 2004. gada 19. aprīlī, kā arī šo dalībnieku reģistru nav parakstījusi likumīgi ievēlēta valde, kā to nosaka Komerclikuma 187. panta sestā daļa.

2005. gada 26. septembra dalībnieku sapulce ir sasaukta, neievērojot Komerclikuma normas, un tādēļ tās pieņemtie lēmumi nav spēkā esoši.

[3.3] Pieteicējs nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka Uzņēmumu reģistra notāram nav jāpārbauda dalībnieku sapulces sasaukšanas un norises, kā arī lēmumu pieņemšanas faktiskie apstākļi. Pretējā gadījumā komercreģistrā jebkurš var iesniegt jebkādu informāciju, un sabiedrības dalībnieks var zaudēt savu īpašumu, pie kam ar Uzņēmumu reģistra palīdzību, kas nepārbauda lietas faktiskos apstākļus.

[4] Atbildētājs – Uzņēmumu reģistrs – tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pilnībā neatzīst pieteicēja pieteikumu un lūdz to noraidīt, norādot, ka pārsūdzētajā lēmumā būtībā ir sniegti paskaidrojumi uz pieteicēja pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[5] Ar administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006. gada 30. janvāra lēmumu lietā kā trešā persona pieaicināta sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Egle Plus". Tiesai sniegtajā paskaidrojumā trešā persona norāda, ka 2005. gada 26. septembra SIA „Egle Plus" ārkārtas dalībnieku sapulce ir sasaukta, neievērojot Komerclikuma normas, un tādēļ tās pieņemtie lēmumi nav spēkā esoši. Atbildētājs jautājumu risinājis ar formālu pieeju, tāpēc lēmumi pieņemti bez juridiska pamatojuma. Trešā persona uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par spēkā neesošu un pieteicēja pieteikums ir apmierināms.

2006. gada 17. novembra tiesas sēdē pieņemts lēmums par kompānijas „Genstock" LLC pieaicināšanu lietā kā trešo personu.

[6] Pieteicēja pārstāvis uz 2007. gada 16. maija tiesas sēdi nav ieradies. Administratīvajā rajona tiesā 2007. gada 16. maijā saņemts pieteicēja iesniegums (lietas 112. lapa), kurā norādīts, ka pieteicējs pieteikumu uztur un lūdz administratīvo lietu izskatīt bez pieteicēja pārstāvja klātbūtnes.

[7] Atbildētāja pārstāvis pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos minētos argumentus.

[8] Tiesas sēdē trešās personas kompānijas „Genstock" LLC pārstāvis, sniedzot paskaidrojumu, pieteicēja pieteikumu atzina par nepamatotu, paskaidrojot, ka SIA „Egle Plus" valdes locekles *J.M.* paziņojumu par 2005. gada 26. septembra sapulci (lietas 113. lapa) kompānija bija saņēmusi savlaicīgi. Tādi paši paziņojumi savlaicīgi tika nosūtīti arī citiem dalībniekiem. Ar 2005. gada 9. septembra Rīgas apgabaltiesas zvērinātas tiesu izpildītājas Ligitas Pētersones rīkojumu konstatēts, ka kompānija „Genstock" LLC patur SIA „Egle Plus" 2015 pamatkapitāla daļas par izsoles sākumcenu, līdz ar to kompānija „Genstock" LLC uz sapulces dienu bija likumīgs 2015 pamatkapitāla daļu turētājs.

Motīvu daļa

[9] Iepazinusies ar lietas materiāliem un procesa dalībnieku paskaidrojumiem, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 250. panta pirmo daļu tiesa, taisot spriedumu, pārbauda, vai:

1) administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus;

2) administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām;

3) administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

Atbilstoši APL 249. pantam tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

[11] Tiesa konstatē, ka pieteicējs pieteikumā lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmumu Nr.240.

[12] APL 74. panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvais akts nav spēkā, ja:

1) objektīvi nav saprotams, kas to izdevis;

2) to ir izdevusi iestāde, kurai konkrētā administratīvā akta izdošana nav piekritīga (izņemot 52. panta otrajā daļā minēto gadījumu);

3) rakstveidā izdotajā adresātam nelabvēlīgajā administratīvajā aktā nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma;

4) tas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama.

[13] Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 4. pantam Uzņēmumu reģistrs veic šādus uzdevumus:

1) pieņem un izskata normatīvajos aktos noteiktos dokumentus Uzņēmumu reģistrā reģistrējamo tiesību subjektu un juridisko faktu reģistrēšanai, dokumentus par izmaiņām attiecīgajos reģistros vai par dibināšanas un darbības dokumentu grozījumiem un glabā normatīvajos aktos noteiktos dokumentus;

2) pieņem lēmumu par Uzņēmumu reģistrā reģistrējamo tiesību subjektu un juridisko faktu reģistrēšanu, par izmaiņām attiecīgajā reģistrā vai dibināšanas un darbības dokumentu grozījumiem un izdara attiecīgu ierakstu vai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pieņem lēmumu ar motivētu atteikumu vai par reģistrēšanas atlikšanu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai;

3) reģistrē kompetentu iestāžu vai amatpersonu lēmumus un rīkojumus, ar kuriem piemērots nodrošinājuma līdzeklis;

4) ziņo attiecīgajām iestādēm par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem un sastāda administratīvo pārkāpumu protokolus par konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem;

5) izskata un sagatavo atbildes uz saņemtajiem iesniegumiem un informācijas pieprasījumiem, sagatavo reģistrācijas lietu un Uzņēmumu reģistra lietvedības dokumentu kopijas un izrakstus, kā arī nodrošina iespēju ieinteresētajām personām iepazīties ar reģistrācijas lietām; (..)

[14] Konkrētajā lietā Uzņēmumu reģistra valsts notārs pieņēmis lēmumu par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā par juridiskās adreses maiņu un izmaiņām amatpersonu sastāvā un pievienojis SIA "Egle plus" reģistrācijas lietai dalībnieku reģistru.

Tiesa atzīst, ka, pieņemot šādu lēmumu, Uzņēmuma reģistra amatpersonas darbojās savas kompetences ietvaros, līdz ar to šāda administratīvā akta izdošana ir piekritīga Uzņēmumu reģistra iestādei.

[15] Atbilstoši APL 67. panta ceturtajai daļai iestāde administratīvo aktu pamato ar Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem vai pašvaldību saistošajiem noteikumiem, starptautisko tiesību vai Eiropas Savienības (Kopienu) normām, kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā ārējā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.

[16] Tiesa konstatē, ka pārsūdzētais lēmums, kas ir pieteicēja interesēm nelabvēlīgs administratīvais akts, ir pamatots ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta pirmo un otro daļu. APL 79. panta otrā daļa, APL 81. panta pirmā daļa un otrās daļas 1. punkts nosaka administratīvā akta apstrīdēšanas kārtību, līdz ar to norādītās procesuālas tiesību normas nav attiecināmas uz administratīvā akta pamatojumu.

Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā iestāde ir izpildījusi APL 67. panta ceturtās daļas un APL 74. panta pirmās daļas 3. punkta prasības, jo rakstveidā izdotajā pieteicējam nelabvēlīgajā administratīvajā aktā ir ietverts piemēroto tiesību normu uzskaitījums.

[17] Ar pārsūdzētā lēmuma nolēmuma daļu ir atteikts atcelt Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2005. gada 13. oktobra lēmumu SIA „Egle plus" lietā, uzdots uzņēmuma reģistra valsts notāram pievienot SIA „Egle plus" reģistrācijas lietai Rīgas apgabaltiesas zvērinātas tiesu izpildītājas Ligitas Pētersones 2005. gada 8. septembra rīkojumu Nr. 579C53/05/2841, kā arī pieņemto lēmumu pievienot Sabiedrības [SIA „Egle plus"] reģistrācijas lietai un paziņot procesa dalībniekiem. Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā pārsūdzētais lēmums nepieprasa no tā adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama.

No pieteicēja iesniegtā pieteikuma arī izriet, ka pieteicējam objektīvi ir bijis saprotams, kas izdevis pārsūdzēto lēmumu - Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmumu Nr.240.

[18] Secinot, ka konkrētajā gadījumā nav izpildījies neviens APL 74. panta pirmajā daļā minētais nosacījums pārsūdzētā lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmuma Nr.240 atzīšanu par spēkā neesošu nav pamatots un ir noraidāms.

[19] Pārbaudot pārsūdzētā lēmuma atbilstību tajā minētajām materiālajām tiesību normām saskaņā ar APL 250. panta pirmās daļas 2. punktu, vai pārsūdzētais lēmums attaisno pieteicējam ar pārsūdzēto lēmumu noraidītas tiesības saskaņā ar APL 250. panta pirmās daļas 3. punktu, tiesa konstatē, ka pārsūdzētais lēmums pamatots ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta pirmo un otro daļu.

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta pirmā daļa (redakcijā uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas laiku) noteica, ka izskatot iesniegtos dokumentus, Uzņēmumu reģistra valsts notārs pārliecinās par to, vai:

1) ievērota reģistrācijas piekritība;

2) iesniegti visi likumā paredzētie dokumenti;

3) iesniegtie dokumenti atbilst likuma prasībām;

4) iesniegtajos dokumentos ietvertie lēmumi, uz kuru pamata izdarāmi ieraksti komercreģistrā vai grozījumi komercreģistram iesniegtajos dokumentos, atbilst likuma prasībām;

5) nav Uzņēmumu reģistrā reģistrēts cits tiesisks šķērslis.

Savukārt minētā likuma 14. panta otrajā daļā noteikts, ka Uzņēmumu reģistra kompetencē neietilpst komersanta lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude.

[20] Tiesa konstatē, ka šajā lietā nav strīda par reģistrācijas piekritību, iesniegto dokumentu kopumu, citiem šķēršļiem.

[21] Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta pirmajā daļā noteiktais, ka valsts notāram ir jāpārbauda dokumentu atbilstība likumam un dokumentos ietverto lēmumu atbilstība likuma prasībām, ir ierobežojams atbilstoši Komerclikuma normām par dokumentu saturu un lēmuma pieņemšanu. No minētā izriet, ka valsts notārs var pārbaudīt tikai dokumentu (šajā gadījumā – dalībnieku sapulces protokola) formālo atbilstību likuma prasībām (jo protokolam nav jāpievieno jebkādi dokumenti, kas ietvertu papildu ziņas likumības pārbaudei), kā arī veikt protokolā ietverto lēmumu likumības kontroli tikai tiktāl, ciktāl par likumību var spriest pēc paša protokola (nepieciešamais kvorums, vairākums, lēmuma pieņemšanas procedūra u.tml.).

To apstiprina arī likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta otrā daļa, kas paredz, ka Uzņēmuma reģistra kompetencē neietilpst komersanta lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude.

[22] Tādējādi secināms, ka Uzņēmumu reģistra kā komercreģistra iestādes uzdevums nav sabiedrību darbības likumības uzraudzība vai kontrole, bet tikai sabiedrības lēmumu reģistrēšana, pārbaudot, vai attiecīgais lēmums, spriežot pēc likumā noteiktajiem reģistram iesniedzamajiem dokumentiem, ir vispār pieņemts un ir likumīgs. Tieši šādu Uzņēmuma reģistra funkciju – sabiedrības darbības likumības uzraudzību – šajā lietā saredz pieteicējs, taču, šāds viedoklis nav pamatots.

Komerclikuma 213. pants nosaka sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieku sapulces sasaukšanu, tai skaitā paredzot, ka kārtējo sapulci sasauc valde; ja valde nav sasaukusi kārtējo dalībnieku sapulci, to var sasaukt padome (ja tāda ir izveidota) vai komercreģistra iestāde. Komerclikuma 213. pantā noteikti arī citi gadījumi, kad valdei ir jāsasauc dalībnieku sapulce. Komerclikuma 213. panta sestajā daļā noteikts, ka dalībnieku sapulces gaita tiek protokolēta, norādot uz Komerclikuma 285. pantu kā pēc analoģijas piemērojamu regulējumu attiecībā uz protokolēšanu.

Komerclikuma 285. pantā nav norādīts, ka sapulces protokolā būtu norādāmas ziņas par sapulces sasaukšanas kārtību – kas to ir veicis, kam un kādā veidā ir paziņots par sapulci.

Bez tam, Komerclikuma 224. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka dalībnieku sapulce ar savu lēmumu ievēlē un atsauc valdes locekļus. Iesniedzot komercreģistra iestādei pieteikumu par valdes locekļu pilnvaru izbeigšanos, izmaiņām pārstāvības tiesībās vai par

jauna valdes locekļa ievēlēšanu, pieteikumam pievienojams dalībnieku sapulces protokola izraksts ar attiecīgo lēmumu.

No iepriekš norādītajām Komerclikuma normām redzams, ka likumā nav paredzēts, ka ieraksta izdarīšanai komercreģistrā Uzņēmumu reģistra notāriem būtu nepieciešams pārbaudīt ziņas par to, kas ir sasaucis dalībnieku sapulci un kādā veidā notikusi sapulces sasaukšana (paziņošana). Uzņēmumu reģistra notāram jāvadās tikai pēc pieteikuma un dalībnieku sapulces protokolā ietvertajām ziņām, un likums neparedz, ka šajos dokumentos būtu jānorāda minētā informācija. Tātad lēmuma pieņemšanai par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, kas saistīts ar izmaiņām pārstāvības tiesībās vai par jauna valdes locekļa ievēlēšanu, nav nepieciešamas ziņas par dalībnieku sapulces sasaukšanas kārtības ievērošanu.

[23] Tas, ka Komerclikums neparedz darīt zināmu Uzņēmumu reģistram kā komercreģistra iestādei informāciju par dalībnieku sapulces sasaukšanas kārtības ievērošanu, ir būtiski, interpretējot likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. pantu, kas nosaka, kas ir lietā pārbaudāmie apstākļi valsts notāra lēmuma pieņemšanai.

[24] Tiesa konstatē, ka Komerclikuma 287. un 288. pants paredz sabiedrības dalībnieka tiesības celt prasību tiesā par dalībnieku lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu. Tā ir vispārējās jurisdikcijas tiesā ceļama prasība.

[25] Tiesa atzīst, ka Uzņēmumu reģistra valsts notāram, pieņemot lēmumu administratīvā procesa ietvaros, ir saistošs Administratīvā procesa likuma 9. pantā ietvertais patvaļas aizlieguma princips, kas nosaka, ka administratīvo aktu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem. Tas nozīmē, ka ja likums nosaka konkrētu dokumentu kopumu, kas iesniedzams iestādē, un nosaka, kādām ziņām jābūt ietvertām šajos dokumentos, turklāt vēl īpaši ierobežo iestādes kompetenci faktisko apstākļu izpētē, Uzņēmumu reģistra valsts notārs nedrīkst pamatot savu lēmumu uz citiem, papildus ievāktiem faktiem. Ja Uzņēmumu reģistra valsts notārs pēc savas iniciatīvas vāktu likumā neparedzētas ziņas, uz šo ziņu pamata pieņemtais lēmums būtu patvaļīgs.

[26] Ņemot vērā tiesas veiktos secinājumus, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atbilst tajā norādītajām materiālajām tiesību normām, kā arī attaisno ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējam noraidītās tiesības.

[27] Pārbaudot pārsūdzētā lēmuma atbilstību procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem, tiesa konstatē, ka pārsūdzētais lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus atbilstoši APL 67. panta otrajai daļai, izdodot pārsūdzēto lēmumu, ir ievērota lietas piekritība, ņemts vērā personas viedoklis, aktā ir norāde uz

piemērotajām tiesību normām, norādīta pārsūdzības kārtība, kā arī tiesa nesaskata, ka Uzņēmumu reģistra valsts notārs, kā arī galvenais valsts notārs kā valsts pārvaldes iestādes amatpersonas administratīvā procesa kārtībā būtu pieņēmuši nepamatotu, lietas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu lēmumu, jo lietas faktiskie apstākļi komercreģistra iestādē administratīvā procesa ietvaros ir tikai izskatāmajos dokumentos ietvertās ziņas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „RIJA AI" pieteikumu par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 7. decembra lēmuma Nr.240 atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese (paraksts) I. Kaļiņina

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ I. Kaļiņina

Rīgā, 2007. gada 30. maijā